

IMPORTANȚA ȘI STAREA SECTORULUI APICOL ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Valentina CRECIUN

Departamentul Resurse Animaliere și Siguranța Agroalimentară, grupa Zoo-225, Facultatea Științe Agricole, Silvicultură și Mediu, Universitatea Tehnică a Moldovei, Chișinău, Republica Moldova

Autorul corespondent: Valentina Creciun, valentina.creciun@mpasa.utm.md

Coordonator științific: Tatiana MARDARI, dr., conf. univ., FȘASM, UTM

Rezumat. Apicultura prezintă ramura sectorului zootehnic cu importanță deosebită în obținerea mierii, polenului, păsturii, cerii, lăptișorului de matcă, veninului de albine și altele, însă un rol important constă în polenizarea plantelor entomofile. Efectivul de albine din republică crește lent la fel și producția de miere. Consumul de miere din republică constituie 0,7 kg și variază în funcție de țară de la 0,01 la 1,5 kg.

Cuvinte cheie: miere, producție, consum, export.

Starea sectorului apicol din Moldova

În Republica Moldova sunt înregistrați oficial 7.000 de apicultori, care produc anual circa 5.000 de tone de miere. Consumul local reprezintă 15% din volumul total, iar cca. 85% este exportat.

Biroul Național de Statistică (BNS) a prezentat date despre domeniul apicol. Așadar numărul familiilor de albine înregistrate în republică sunt prezentați în tab. 1.

În anul 2021, au fost înregistrate 184 911 familii de albine iar în anul 2022 - 190 900 de familii de albine.

Tabelul 1

Efectivul familiilor de albine înregistrate, mii buc.*

	Familii de albine, bucăți						
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Total pe republica	135 946	148 080	163 589	178 660	182 063	184 911	190 900
Municipiul Chișinău	4 709	5 297	5 132	5 875	4 859	5 325	5 542
Nord	40 983	47 938	51 273	54 962	56 528	59 466	55 686
Centru	42 720	45 186	50 400	53 510	55 933	53 085	56 091
Sud	34 447	36 006	42 795	48 908	49 611	5 109	5 321

*Conform sursei [2]

În ultimii ani se observă o majorare înceată dar stabilă a familiilor de albine în Republica Moldova.

În prezent, cca. 99% din sectorul apicol al Republicii Moldova este proprietate privată, iar dimensiunea medie a unei stupine este de aproximativ 27 de stupi.

Producția, consumul și exportul mierii

Cele mai importante tipuri de miere locală sunt mierea de salcâm, tei, floarea soarelui, hrișca, rapița și mierea mixtă de flori (polifloră). Alte produse secundare ale apiculturii, cum ar fi polenul și propolisul, sunt utilizate de obicei de apicultori pentru uz propriu. Ceara este de obicei utilizată la formarea fagurilor noi.

Producția anuală de miere depinde de condițiile meteorologice, starea nefavorabilă afectează activitatea normală a albinelor lucrătoare, secreția de nectar a florilor și duc inevitabil la o producție redusă.

Din mierea exportată, 98% ajunge în statele membre ale UE, în special în România, Italia, Franța, Germania și Spania [3].

Pe parcursul ultimilor ani, producția de miere în Republica Moldova a fost în creștere, cu unele fluctuații, înregistrându-se valori între 2,8 la 5,7 mii de tone pe an, conform unor date oficiale.

Pe parcursul anului 2020, au fost produse aproximativ 4,0 mii tone de miere, în timp ce 3,3 mii tone au fost exportate în Uniunea Europeană - principala piață a mierii autohtone.

Tabelul 2

Producția de miere, (mii tone)*

Indicatori	Anii								
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Miere de albine	2,9	3,2	3,5	5,2	5,0	4,1	5,7	4,0	5,03

*Conform sursei [1]

R. Moldova se află pe poziția 54 în lume la producția de miere, iar apicultorii republicii au reușit să dubleze cantitatea de miere produsă în ultimul deceniu, dintre cca. 90% este exportată în Uniunea Europeană.

Cea mai mare parte a mierii moldovenești este exportată în Italia, Franța, Slovenia, România, Polonia, Germania.

Topul celor 6 țări care au importat cele mai mari cantități de miere în anul 2019 și în 2021 din Republica Moldova:

2019	2021
1. Italia – 923 tone;	1. România – 673,4 tone;
2. Slovacia – 660 tone;	2. Italia – 633,6 tone;
3. România – 646 tone;	3. Serbia – 618,5 tone;
4. Franța – 525 tone;	4. Slovacia – 535,6 tone;
5. Republica Cehă – 341 tone;	5. Republica Cehă – 259,9 tone;
6. Germania – 264 tone;	6. Franța – 231 de tone.

Așadar, exportul de miere naturală din Republica Moldova în anul 2019 a fost de 3385 tone iar în 2021 de 3593,9 tone miere.

Potrivit BNS, media anuală a consumului de miere de albine de persoană în republică este de cca. 0,7 kg [5].

Tabelul 3

Primele 10 țări cu cel mai mare consum de miere zilnic, g/zi/cap de locuitor

Nr/ord	Țară	Grame zilnice de miere consumate pe cap de locuitor
1	Republica Central Africană	9,62
2	Noua Zeelanda	5,55
3	Slovenia	4,4
4	Grecia	4,24
5	Elveția	3,87
6	Austria	3,62
7	Turcia	3,33
8	Ucraina	3,15
9	Slovacia	3,02
10	Muntele Negru	3,01

Consumul de miere anual variază de la țară la țară, astfel în tabelul următor sunt prezentate datele consumului de miere anual pe cap de locuitor în unele țări.

Tabelul 4

Consumul mediu de miere anual în unele țări, kg/an/cap de locuitor

Nr/ord	Țara	Cantitatea de miere (kg)
1	Republica Central Africană, Noua Zeelandă, Slovenia, Grecia, Elveția, Austria, Turcia, Ucraina, Slovacia, Muntenegru, Germania.	1,01 – 1,53
2	Suedia, Portugalia, Spania, Australia, Moldova, România.	0,66 - 0,67
3	SUA, Franța, Danemarca, Canada, Anglia.	0,55 - 0,59
4	Olanda, Irlanda, Finlanda.	0,43 - 0,44
5	Japonia, Italia, Norvegia, Rusia.	0,32 - 0,38
6	Kuweit, China, Mexic, Arabia Saudită	0,22 - 0,27
7	Pakistan, India, Egipt, Malaiezia, Brazilia.	0,01 - 0,12

Sprijinul acordat sectorului apicol din Moldova

Apicultorii români, la care ajunge cea mai mare cantitate de miere din Moldova, susțin că sectorul are nevoie de modernizare, ce va duce la creșterea prețului. Programul Național de Dezvoltare a Apiculturii Republicii Moldova 2020-2026 are obiective importante stipulate și anume - dublarea exporturilor de miere la 8,2 mii de tone până în 2025 [1].

Prin urmare, pentru atingerea obiectivelor principale, sunt stabilite câteva obiective specifice cum ar fi:

- creșterea patrimoniului apicol și creșterea productivității apiculturii.
- îmbunătățirea fondului genetic al apiculturii naționale și a sănătății efectivelor de albine.
- diversificarea produselor în urma practicării apiculturii.
- promovarea unei culturi de consum al mieri și promovarea comercializării locale.
- stimulări de practicare apicolă industrială prin consolidarea capacității apicultorilor și creșterea numărului de tineri profesioniști din sectorul apicultor [4].

Concluzii

Analizând datele statistice, putem menționa că pe parcursul ultimilor ani se observă o creștere a efectivului de familii de albine și a producției de miere în republică. Exportul de miere moldovenească se menține între 3,3 – 3,5 tone.

Producția de miere-marfă a familiilor de albine constituie cca. 24 kg/sezon, fiind în strânsă dependență de condițiile climaterice ale anului.

În RM activează cca. 7800 de apicultori și uniți în 29 de asociații teritoriale apicole. Apicultorii întrețin cca. 250000 de familii de albine, iar 85-90% din producția de miere obținută în Republica Moldova se exportă, cu precădere în țările europene.

Pentru susținerea sectorului apicol sunt înaintate un șir de obiective specifice stipulate în programe de dezvoltare a sectorului apicol.

Referințe

1. HG. Nr. 768 din 21.10.2020. Cu privire la aprobarea Programului național de dezvoltare a apiculturii în Republica Moldova pentru anii 2021-2025 și a Planului de acțiuni pentru anii 2021-2022 privind implementarea acestuia.
2. Biroul Național de Statistică [accesat 25.02.23]. Disponibil: https://statistica.gov.md/ro/ziua-mondiala-a-albinilor-9876_59866.html
3. 85% din mierea produsă în Republica Moldova ajunge pe piața europeană. [accesat 28.02.23]. Disponibil: <https://tvr Moldova.md/social/video-85-din-mierea-produsa-in-republica-moldova-ajunge-pe-piata-europeana>
4. Programul Național de Dezvoltare a Apiculturii pentru perioada 2021-2025, cu suportul MAC-P, aprobat de Guvern. [accesat 23.02.23]. Disponibil: <https://www.capmu.md/2020/10/programul-national-de-dezvoltare-a-apiculturii-pentru-perioada-2021-2025-elaborat-cu-suportul-mac-p-aprobat-de-guvern/>
5. În Republica Moldova nu există o cultură de consum a mierii de albine. [accesat 23.02.23]. Disponibil: https://www.ipn.md/ro/in-republica-moldova-nu-exista-o-cultura-de-consum-7966_1073654